

ADVIES Kleikade

*Advies over de doorsnijding van de
Kleikade in de Zuidplaspolder*

*provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit
in Zuid-Holland*

Eric Luiten - Oktober 2010

provinciaal adviseur
ruimtelijke kwaliteit
in zuid-holland

De doorsnijding van de Kleikade in de Zuidplaspolder

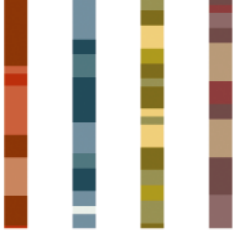
Op verzoek van Piet Timmers en Frank van Pelt (P&P) is voorliggend advies inzake de tracering en vormgeving van de kruising tussen de nieuwe randweg westelijk van Waddinxveen en de historische Kleikade geformuleerd. De nieuwe randweg is van noord naar zuid door de Zuidplaspolder getraceerd en kruist daardoor een oost-westgerichte historische kade met een bijzonder profiel. De inzet van de wegontwerpers is om bij de uitwerking van de kruising de historische kwaliteit van de dijk zo min mogelijk aan te tasten.

Daartoe zijn door Haskoning drie alternatieve oplossingen getekend en doorgerekend. Van belang bij de afweging welk alternatief om redenen van ruimtelijke kwaliteit het meest wenselijk is, is het feit dat de dijk zelf geen waterkerende functie meer heeft en dat de sloot in de kruin van de dijk geen watervoerende functie vervult. Mijn oordeel over die alternatieven luidt als volgt.

Alternatief 1: gebogen tunnel

De gebogen tunnel is het resultaat van een verankering van de weg in het polderpatroon, een en ander conform de aanbevelingen uit het kwaliteitshandboek voor de Zuidplaspolder. Ten zuiden en ten noorden van de dijk volgt de weg de perceelsrichting. Het tracé knikt dus mee met de lijnen in de topografie. In een poging het effect van de doorsnijding op de oude dijk visueel te minimaliseren en een parallelle ontsluiting langs de dijk mogelijk te maken, is de weg half verdiept aangelegd. Het gevolg daarvan is dat het profiel van de dijk voor meer dan de helft wordt doorboord en dat als gevolg van de betonnen wanden aan weerszijden van de tunnel en van de bak van het aquaduct de waarneembaarheid van de kruising eerder zal toenemen in plaats van verminderen. De kruin van de dijk blijft in principe onaangetast, hoewel ik me afvraag of de dijk ten tijde van de constructie niet alsnog moet worden opengesneden en later weer aangeheeld.

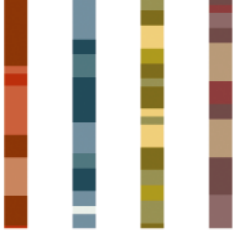
Alternatief 2: rechte tunnel

Het alternatief rechte tunnel is ontworpen met de gedachte dat een recht tracé de visuele impact van het kunstwerk dat nodig is om de dijk half verdiept te kruisen in vergelijking met alternatief 1 minder is. Het ontwerp toont een wat diepere ligging van de tunnel. Daardoor blijft een groter deel van de dijk intact maar kan de parallelle ontsluiting aan de voet van de dijk niet worden doorgetrokken. Het rechte tracé is efficiënter maar verhoudt zich minder goed tot de richting van de polderverkaveling. Er ontstaan zo meer overhoeken dan bij het eerste alternatief.

Alternatief 3: dijkcoupure

Het derde ontwerp traceert de weg conform de gebogen tunnel, dus ingepast in de verkaveling, maar doorsnijdt de dijk op maaiveld. Het gevolg daarvan is dat de dijk wordt gecoupeerd. Het fietspad over de kruin wordt ter plaatse van de coupure uitgevoerd als een verzelfstandigde fietsbrug die ter hoogte van de doorsnijding even licht welft. De waterloop in de kruin van de dijk wordt afgesneden, maar dat lijkt niet bezwaarlijk gezien het feit dat de waterloop enige meters oostelijk alsnog eindigt.

Advies

Mijn voorkeur gaat uit naar alternatief 3. De toepassing van een coupure is (ook in historisch opzicht) de beste oplossing voor de doorkruising van de dijk. Dat wordt al eeuwen lang zo gedaan en geeft een eenduidig, begrijpelijk beeld van de historische opeenvolging van oude, werkloze dijk en nieuwe, werkzame weg. De alternatieven 1 en 2 bereiken het omgekeerde effect van wat ermee wordt beoogd: de dijk wordt toch doorboord en de visuele impact van de doorkruising wordt door de verdiepte aanleg van de weg alleen maar groter. De ingezette middelen bij 1 en 2 leiden niet tot het gewenste resultaat. De vormgeving en materialisering van de coupure en van de fietsbrug moeten worden uitgewerkt. Ik kan me voorstellen dat ze onderwerp worden van een meervoudige (artistieke) ontwerpdracht die tot doel heeft de eigentijdsheid van de doorsnijding te benadrukken. Het gevolg van de coupureoplossing is dat er een alternatief moet worden bedacht voor de ecologische, hydrologische en infrastructurele verbinding langs en over de dijk. Een quick scan van de omgeving heeft me geleerd dat die verbindingen ook op andere manieren zijn te realiseren.

Mijn voorkeur voor de coupure is groot. Ik adviseer de andere alternatieven om redenen van ruimtelijke kwaliteit niet in beschouwing te nemen.

Den Haag, oktober 2010

Eric Luiten

provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit in Zuid-Holland

ZUID-HOLLANDPLEIN 1, POSTBUS 90602, 2509 LP DEN HAAG

T: (070) 441 68 06, M: (06) 10 94 95 45, F: (070) 441 78 13

E: PAZH@PZH.NL, WEBSITE: WWW.PAZH.NL

